

Jak nebýt Pat a Mat ve venkovské knihovně

Hradec Králové, červen 2016

Helena Gajdušková, Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Aby knihovna byla..

**... kulturní a společenské centrum obce,
živá, vyhledávaná
a pro obyvatele i zřizovatele
důležitá!**

...měla by dbát na:

- příjemné prostředí
- dostupnost – provozní doba
- kvalitní knihovní fond
- fungující a funkční technika – přístup k internetu, webová prezentace knihovny, elektronický katalog na internetu
- nové trendy
- standard pro dobrou knihovnu - <http://goo.gl/xPYPqy>

- **Knihovna:**
 - **Knihovník**
 - **Zřizovatel**
 - **Spolupráce, směřování, vývoj**

- **Knihovník – na něm to všechno stojí**
- Nabídka služeb
- Vstřícnost, ochota, aktivita, zájem, srdce
- Funguje spolupráce všemi směry (zřizovatel, složky a spolky v obci, metodická pomoc)

- **Zřizovatel – bez něj to nejde**
- Zájem
- Podpora, finance
- Spolupráce

- Spolupráce s pověřenou knihovnou, systém knihoven
- Informace
- Odborné poradenství
- Znat a respektovat nové trendy, vývoj

**Cíl – spokojení uživatelé knihovny -
občané obce**

(a potom také spokojený knihovník 😊)

- Knihovna v menším městě nebo v obci
 - půjčovnou knih
 - přístupovým místem k internetu
 - místem setkávání,
 - centrem života komunity,
 - prostředím k rozvoji občanské společnosti
 - „třetím místem“
 - **„komunitní knihovnou“**

- Aktivita v knihovně:
 - besedy, přednášky, kulaté stoly, výtvarné aktivity, setkání,
 - Školáci, senioři, rodiny, mládež i dospělí, skupiny i jednotlivci
 - knihovna jako „dílna“ – kreativní prostor, herna, diskusní klub

Shrnutí - činnost knihovny dnes

- základní poslání knihovny (půjčování knihovního fondu, poskytování informací)
- nedělat pro děti/lidi, ale s dětmi/s lidmi
- podchytit nové rodiny v obci
- podpora čtenářství
- prezentace knih
- podpora lokálního významu obce
- pořádání akcí venku před knihovnou
- spolupráce na obecním zpravodaji
- knihovna jako kulturní, informační a komunitní centrum

Další možnosti využití knihovny

- vzdělávací akce - výuka jazyků, hudby, PC kurzy,
- akce pro seniory, rodiny, děti,
- knihovna jako prostor pro setkávání generací,
- kroužky, kluby, skauti, schůzky scholy, prázdninové příměstské tábory

- Propojení knihovny a turistického informačního centra

Další možnosti využití knihovny

- mateřská centra
- nízkoprahová centra
- pohybové aktivity
- knihovna provozující letní kino
- slouží jako místa veřejných zasedání zastupitelstva a setkání občanů

- Prostory knihoven obvykle nestačí
- Avšak:
- I u malých venkovských knihoven se setkáme s tím, že se obec rozhodne knihovnu zrekonstruovat nebo přestěhovat.

- **Jak taková knihovna před rekonstrukcí obvykle vypadá, s jakými problémy bojuje?**
- prostorové problémy (malé místnůstky, obehnané kolem stěn regály) vyvolávající pocit stísněnosti
- přecpané regály (!) do stropu
- málo místa u výpůjčního pultu
- málo sedacích míst,
- málo počítačových míst
- chybí dětský koutek
- vybavení ze 70.- 80. let,
- část knihovního fondu ve skladu, fond zastaralý

Na co myslet, co vzít v potaz před rekonstrukcí knihovny?

- víme předem o některých omezeních
- spolupráce s architektem na „vizi“ nové knihovny
- spolupráce s týmem knihovny, (knihovníkem), obce, pověřenou knihovnou
- dá se předpokládat 30% nárůst aktivit, čtenářů, návštěvníků – je tedy vhodné přidat cca +30% plochy
- je třeba velmi pečlivě zvážit návaznost jednotlivých procesů a provozů

Na co myslet předem:

- uspořádání a uložení knihovního fondu (rozmístění regálů)
- dobrý orientační systém
- dostatek místa, vzdušnost, příjemné působení
- využití netradičních prostor

- nezahltit prostor u recepce
- nepřehltit knihovnu nábytkem
- u výpůjčního pultu vyčlenit několik regálů na novinky

- mezi regály nechat velkorysé a vzdušné uličky
- nechat snadno dostupný horní i spodní regál (max.cca 6 polic nad sebou)
- výhodné jsou regály na kolečkách – pojízdné, flexibilní

- zvážit vyčlenění některých témat z beletrie: detektivky, milostné romány, sci fi, fantasy, westerny, pohádky,
- naučná (odborná) literatura - podle MDT, ale také téma
- v každém regále cca 20 cm rezerva (pocit vzdušnosti)

- regály nemají mít „pevná záda“
- rozměry regálů: příliš hluboké regály působí hřmotně
- kapacitu původních regálů navýšit cca o 20% (dle místních podmínek).
- knihovna by neměla působit jako sklad knih.

Odpočinkové a studijní zóny:

- pohodlné sezení (židle)
- (vytvářet „hnízda“, zákoutí) – několik židlí + stolek, křesílka apod.
- respektovat potřeby všech generací (pohovky, váledla, židle, křesla)
- dětský koutek bude také často využíván...

Co ještě vzít v potaz:

- barevná výmalba
- útulnost knihovny
- výzdoba, úklid, přehlednost,
- květiny – s mírou
- dostatek světla (centrální i lokální)
- výpůjční pult nemá být bariéra mezi knihovníkem a čtenářem (face to face)
- v knihovně má být pořádek!
- navštívit podařené knihovny v okolí a inspirovat se dobrými nápady

Spolupráce s pověřenou knihovnou

Odrazí se na celkovém vzhledu a dobrém stavu knihovny

Pověřené knihovny pomáhají vyhnout se chybám při vybavování knihoven

Velké poděkování a úcta tam, kde se tomu tak děje!

Knihovna – místo, kde se lidé cítí dobře

- Knihovna by neměla být skladištěm knih, ale prostorem, kde se lidé cítí dobře (aby tam chtěli nějaký čas strávit) – komunitní prostor, který vybízí k setrvání, ke kreativní činnosti, studiu, zábavě i odpočinku a je dostupný všem (Lenka Prucková: „Staré knihy patří do Národní knihovny!“)

- Knihovna jako komunitní knihovna, jako multifunkční zařízení v obci:
- *„S množstvím funkcí se pak logicky pojí také velkorysé prostory těchto knihoven, jež by jim občas mohly závidět i knihovny ve větších aglomeracích.*
- *V knihovnách tak nacházejí svůj prostor opravdu všichni obyvatelé obcí – a všechny kolegyně a kolegové považují tuto multifunkčnost knihoven, které vedou, za samozřejmou...“ (Zlata Houšková)*

Děkuji za pozornost

Helena Gajdušková
hgajduskova@mvk.cz

Masarykova veřejná knihovna Vsetín

www.mvk.cz
mvk@mvk.cz

tel.: 575755155